ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 30 OKTOBER 1969 [1]

Eva Rittweger tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

Zaak 33-68

In de zaak 33-68

EVA RITTWEGER, ambtenares van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door Mr. A. Bonn, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende bij Mr. A. Bonn, Luxemburg, 22 Côte d'Eich,

verzoekster,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur, L. de la Fontaine, domicilie gekozen hebbende bij Mr. E. Reuter, juridisch adviseur der Commissie, 4, Bd. Royal,

waarin is gevorderd :

— nietigverklaring van de besluiten van de Directeur-Generaal Personeel en Administratie van 3 oktober 1968 en 11 november 1968,

— verklaring voor recht dat de aan verzoekster voor een te haren laste komend persoon, te weten haar moeder, toegekende toelage moet worden gehandhaafd,

wijst

1 — Procestaal : Frans.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer)

samengesteld als volgt : R. Monaco, Kamerpresident, A. M. Donner en J. Mertens de Wilmars (rapporteur), Rechters, K. Roemer, Advocaat-Generaal, A. Van Houtte, Griffier, het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Samenvatting van de feiten

Overwegende dat verzoekster sedert 16 juni 1953 als ambtenares werkzaam is in dienst van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;
dat bij besluit van de directeur van de afdeling Personeel en Administratie d.d. 16 september 1954, genomen ingevolge de artikelen 20 en 21 b van de op die datum geldende voorlopige regeling betreffende de rechtspositie van het E.G.K.S.-personeel, verzoekster's moeder met een ten laste van verzoekster komend kind werd gelijkgesteld en haar de desbetreffende toelage werd toegekend;
dat bedoelde bepaling nadien is vervangen door artikel 5 c van het door de Commissie van Voorzitters opgestelde Algemeen Reglement der Gemeenschap, dat terzelfder tijd als het Statuut van het personeel der Gemeenschap, namelijk op 1 juli 1956, in werking is getreden;
dat deze bepaling nog steeds krachtens artikel 96 van het Statuut van 1962 en artikel 2, laatste alinea, van 's Raads Verordening 259/68 van 29 februari 1968 verzoekster's rechtspositie regelt voor wat de toekenning van een toelage voor een haar ten laste komend persoon (niet zijnde een kind) betreft;
dat het Directoraat-Generaal Administratie en Financiën geregeld verzoekster's positie bezag teneinde vast te stellen of haar moeder nog steeds met een te haren laste komend kind in de zin van de toepasselijke reglementaire bepalingen kan worden gelijkgesteld;
dat aan verzoekster bij nota van 7 juni 1962 werd medegedeeld dat zij, haar inkomen als vertaalster in aanmerking genomen, niet langer voor de toelage in aanmerking kwam;
dat de toelage na een ingesteld administratief beroep bij besluit van de Voorzitter van de Hoge Autoriteit d.d. 10 december 1964 werd gehandhaafd en vervolgens verlengd bij besluiten van 13 december 1965 en 21 april 1966;
dat de Directeur-Generaal Personeel en Administratie verzoekster op 3 oktober 1968 heeft medegedeeld dat de toelage niet langer

zou worden betaald omdat in verband met haar inkomen de door haar te dragen lasten niet langer als zware lasten kunnen worden beschouwd;

dat dit besluit op 11 november 1968 door het Directoraat-Generaal werd bekrachtigd;

Overwegende dat verzoekster op 24 december 1968 het onderhavige beroepschrift heeft ingediend;

dat de Directeur-Generaal Personeel en Administratie verzoekster op 13 maart 1969 heeft medegedeeld dat de uitkering zou worden gehandhaafd, zulks in de navolgende bewoordingen :

„Ik heb de eer U te berichten dat ik een nieuw onderzoek heb ingesteld naar Uw persoonlijke omstandigheden en Uw positie binnen de administratie en dat ik in mijn hoedanigheid van te dezer zaak bevoegd gezagsorgaan heb besloten de toelage voor een te Uwen laste komend persoon, te weten Uw moeder, met ingang van 1 september 1969 wederom voor een jaar te handhaven. Het spreekt vanzelf dat U gehouden bent de administratie onverwijld op de hoogte te stellen van iedere wijziging in de omstandigheden welke tot dit besluit hebben geleid.

Een afschrift van het formele besluit, waarin U deze toelage wordt toegekend, zal U een dezer dagen worden toegezonden";

dat naar luid van bedoeld besluit, gedagtekend 17 april 1969, „de toelage..... wordt verleend tot 31 augustus 1969, op welke datum dat omstandigheden van mevrouw Rittweger opnieuw zullen worden bezien om vast te stellen of de voorwaarden waaronder de toelage werd verleend, nog steeds vervuld zijn";

dat de Directeur-Generaal Personeel en Administratie op 6 juni 1966, toen de procedure voor het Hof nog steeds hangende was, de inhoud van zijn brief van 13 maart 1969 heeft toegelicht, nader stellende dat het bezigen van de uitdrukking „wederom voor een jaar te handhaven" (sc. van de toelage) niet inhield dat zij slechts voor een jaar zou worden gehandhaafd, doch wilde zeggen dat haar dossier na afloop van dat jaar opnieuw door de administratie zou worden bezien en dat de toelage in beginsel zou worden gehandhaafd zolang als de voorwaarden voor toekenning zouden zijn vervuld.

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoekster* heeft geconcludeerd dat het den Hove behage :

verzoekster in haar verzoek ontvankelijk te verklaren en het toe te wijzen; de genomen besluiten, te weten :

1) het besluit van de heer Van Gronsveld, Directeur-Generaal Personeel en Administratie, dat aan verzoekster op 3 oktober 1968 is medegedeeld en waarbij de toelage voor een haar ten laste komend persoon werd ingetrokken;
2) het aan verzoekster op 11 november 1968 medegedeelde besluit van de Directeur-Generaal, houdende bekrachtiging van eerstgenoemd besluit;

nietig te verklaren, althans te vernietigen;

te verstaan dat de uitkering voor een te haren laste komend persoon moet worden gehandhaafd ten behoeve van haar moeder mevrouw Erna Rittweger,

de zaak naar de bevoegde autoriteit te verwijzen;

verweerster in de kosten van het geding te veroordelen;

Overwegende dat *verweerster* in haar conclusie van antwoord concludeert dat het den Hove behage :

1) te verstaan dat geen termen aanwezig zijn op het door verzoekster ingediende beroep d.d. 24 december 1968 recht te doen, zijnde het zonder voorwerp geraakt,
2) aan de Commissie akte te verlenen dat zij bereid is de door verzoekster tot aan de indiening van de conclusie van antwoord gemaakte kosten voor haar rekening te nemen,

te verstaan dat de nadien door verzoekster te maken kosten te haren laste zullen blijven.

Overwegende dat *verzoekster* bovendien bij repliek concludeert dat het den Hove behage :

te verstaan dat het nieuwe door verweerster in de loop van het geding genomen besluit niet ten gevolge heeft dat het verzoek zonder voorwerp is geraakt;

mitsdien verweerster's conclusies te verwerpen;

te verstaan dat termen aanwezig zijn op het door verzoekster ingestelde beroep recht te doen;

de conclusies van haar inleidend verzoek-

schrift toe te wijzen;
het aanbod der Commissie de door verzoekster tot aan de indiening van de conclusie van antwoord gemaakte kosten voor haar rekening te nemen, als onvoldoende af te wijzen;
verweerster in alle kosten van het geding te veroordelen";
Overwegende dat *verweerster* bij dupliek concludeert dat het den Hove behage :

1) te verstaan dat geen termen aanwezig zijn op verzoekster's beroep van 24 december 1968 recht te doen, zijnde het zonder voorwerp geraakt;
2) aan de Commissie akte te verlenen dat zij bereid is de door verzoekster tot aan de indiening van de conclusie van antwoord gemaakte kosten voor haar rekening te nemen;
3) te verstaan dat de nadien door verzoekster gemaakte kosten voor haar rekening blijven.

III — Middelen en argumenten van partijen

1 — Onderwerp van geschil

Overwegende dat *verweerster* staande houdt dat het geding zonder voorwerp is geraakt;
dat volgens haar uit het nieuwe besluit van de Directeur-Generaal Personeel en Administratie d.d. 13 maart 1969 blijkt, dat het besluit van 3 oktober 1968, waartegen het beroep is gericht, is ingetrokken en vervangen door een nieuw besluit, waarin de gevraagde schadeloosstelling wordt toegekend;
Overwegende dat *verzoekster* doet zeggen voor repliek dat het nieuwe besluit haar niet bevredigt;
dat de toelage voortaan tijdelijk en voor een beperkte duur wordt toegekend, hetgeen eerder niet het geval was;
dat verzoekster anderzijds aan het Hof van Justitie de vraag heeft voorgelegd, of onder de omstandigheden op grond waarvan de toelage mag worden toegekend en welker wijziging voor handhaving of intrekking der toelage beslissend is, zijn te verstaan de middelen van verzoekster dan wel juist die van de te haren laste komend persoon — het nieuwe besluit laat haar te dien aanzien in het onzekere —;
Overwegende dat *verweerster* doet zeggen voor dupliek, dat verzoekster's lezing van het besluit van 13 maart 1969 — in die zin dat de toelage voor een ten laste van betrokkene komend persoon van tijdelijke aard zou zijn — op een misvatting van de tekst berust en het kader der statutaire bepalingen, welke de rechtsgrondslag van het genomen besluit vormen, te buiten gaat;
dat in de brief alleen over een tijdvak van twaalf maanden wordt gesproken om het tijdstip waarop het dossier opnieuw in onderzoek zal worden genomen, vast te stellen — zodanige clausule was trouwens ook reeds in de eerdere besluiten te vinden —;
dat aan deze termijn slechts „interne" gevolgen zijn verbonden en dat hij er niet toe strekte — en er ook niet toe kon strekken — de *dies ad quem* der aan verzoekster toegekende toelage vast te stellen;
dat zulks in de brief van 6 juli 1969 is gepreciseerd in die zin dat de toelage voor zoveel de voorwaarden voor haar toekenning vervuld blijven, ambtshalve zonder nieuwe aanvraag zal worden betaald, terwijl de tijdsbepaling geenszins wil zeggen dat de toelage niet ook nadien zal worden verleend, doch moet worden gezien in het kader van een administratieve praktijk welke medebrengt dat de dossiers regelmatig opnieuw worden onderzocht;
dat, nog steeds volgens verweerster, het verzoek om uitlegging van het Statuut voor zoveel betreft de omstandigheden naar welker wijziging een onderzoek moet worden ingesteld, slechts in het kader van het verzoek tot nietigverklaring kan worden beantwoord;
dat nu het beroep zonder voorwerp is geraakt, het Hof zich over deze vraag niet kan uitspreken.

2 — Voorwaarden tot toekenning der toelage

Overwegende dat *verzoekster* stelt dat de voorwaarden nopens toekenning der toelage voor

een ten laste van betrokkene komend persoon te haren aanzien zijn vervat in artikel 5 c van het Algemeen E.G.K.S.-reglement, zulks zowel krachtens de overgangsbepalingen van het E.G.K.S.-Statuut van 1962 (artikel 96) als krachtens die van het geünifieerde Statuut der ambtenaren van 1968 (artikel 2, laatste alinea), waarin aan ambtenaren die vóór het Statuut van 1962 in het genot waren van een toelage voor een te hunnen laste komend persoon, het verder genot dier toelage werd mogelijk gemaakt onder de voorwaarden van het vroegere Algemeen Reglement;
dat verzoekster meent, dat volgens dit artikel ter vaststelling van het recht op de toelage moet worden gelet op de financiële positie van de ten laste van de betrokkene komend persoon — onafhankelijk van die van de ambtenaar die in het onderhoud van bedoelde persoon moet voorzien;
dat zulks stilzwijgend is erkend in verschillende besluiten van de administratie, waarin verzoekster ondanks door haar verkregen promoties in het genot dier toelage werd gelaten;
Overwegende dat *verweerster* van mening is, dat geen termen tot beantwoording dezer vraag aanwezig zijn;

IV — Procesvoering

Overwegende dat de schriftelijke procedure een normaal verloop heeft gehad;
dat 's Hofs eerste Kamer, gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, heeft besloten zonder voorafgaande instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan;
overwegende dat partijen zijn gehoord ter terechtzitting van 17 september 1969;
dat de Advocaat-Generaal ter terechtzitting van 14 oktober 1969 zijn conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het beroep, gebaseerd op artikel 91 van het Statuut van de ambtenaren der Europese Gemeenschappen, enerzijds strekt tot nietigverklaring van de beide — 3 oktober en 11 november 1968 gedagtekende — besluiten, waarin aan verzoekster is medegedeeld — onderscheidenlijk bevestigd — dat de toelage voor een te haren laste komend persoon, voorzien in artikel 5 van het op 1 juli 1956 in werking getreden Algemeen Reglement van de E.G.K.S. en gehandhaafd bij de artikelen 96 van het E.G.K.S.-Statuut en 2 van Verordening 259/68, werd ingetrokken en anderzijds tot het bekomen van een verklaring voor recht, dat zij ten behoeve van haar moeder in het genot dier toelage moet worden gelaten;

2 Overwegende dat verzoekster sedert 1954 in het genot is van genoemde toelage, welke de administratie haar had toegekend zolang aan de voorwaarden voor toekenning zou zijn voldaan, hetgeen bij een jaarlijks administratief onderzoek moest kunnen worden nagegaan;

3 dat deze voorwaarden worden omschreven in artikel 5 (sub c) van voormeld Algemeen Reglement, volgens hetwelk het onderhoud van een ten laste van betrokkene komend persoon hem zware verplichtingen moet opleggen;

4 dat verweerster, van mening dat deze verplichtingen in verband met verzoekster's inkom ten niet langer als zwaar genoeg kon worden beschouwd om handhaving der toelage te rechtvaardigen, dezelve bij besluit van 3 oktober 1968 heeft ingetrokken;

5 dat de toelage na een door verzoekster ingesteld administratief beroep en een nieuw onderzoek naar haar persoonlijke omstandigheden, bij besluit van 13 maart 1969, „wederom voor een jaar" is toegekend;

6 dat verweerster echter in een toelichtende nota van 6 juni 1969 nader heeft uiteengezet, dat de tijdsbepaling betreffende de toekenning der toelage niet wil zeggen, dat zij na ommekomst dier periode niet in het genot der toelage zou worden gelaten, doch alleen dat op dat tijdstip een nieuw onderzoek zou worden ingesteld teneinde vast te stellen, of de voorwaarden voor toekenning ervan nog steeds waren vervuld;

7 Overwegende dat verzoekster zich aldus wederom zag geplaatst in de rechtspositie waarin zij zich vóór de bestreden besluiten bevond;

8 dat het beroep, tegelijkertijd tot nietigverklaring der bestreden beschikkingen en tot handhaving der toelage strekkende, zonder voorwerp is geraakt, nu de bestreden beschikkingen zijn ingetrokken en de toelage ten behoeve van verzoekster is gehandhaafd op dezelfde voorwaarden als voorheen;

9 dat derhalve termen aanwezig zijn het beroep af te wijzen, aangezien verzoekster daarin — nu het zonder voorwerp is geraakt — niet kan worden ontvangen;

Ten aanzien van de kosten

10 Overwegende dat volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie de kosten door de instellingen gemaakt in door personeelsleden

der Gemeenschappen aanhangig gemaakte zaken te haren laste blijven, onverminderd de bepalingen van artikel 69, paragraaf 3, alinea 2, van dat Reglement;

11 Overwegende dat verweerster zich bij conclusie van antwoord bereid heeft verklaard de proceskosten, door verzoekster tot aan de indiening dier conclusie gemaakt, voor haar rekening te nemen;

12 dat zij echter eerst bij dupliek een dienstnota, gedagtekend 6 juni 1969, heeft overlegd waarin zij ten aanzien van de draagwijdte van haar besluit tot intrekking der bestreden besluiten de nodige toelichting geeft;

13 dat krachtens artikel 69, paragraaf 3, alinea 2, het Hof zelfs de in het gelijk gestelde partij kan veroordelen de door haar toedoen aan de wederpartij opgekomen kosten te vergoeden;

14 dat derhalve termen aanwezig zijn de Commissie in de kosten van het geding te veroordelen;

Gezien de processtukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de pleidooien van partijen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, met name artikel 33;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;
Gezien het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;
Gezien artikel 5 van het Algemeen Reglement van de E.G.K.S. d.d. 1 juli 1956, als bijlage gevoegd bij het Personeelsstatuut van de E.G.K.S.;
Gezien artikel 96 van het Statuut van de ambtenaren van de E.G.K.S., in werking getreden op 1 januari 1962;
Gezien het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, met name artikel 91;
Gezien artikel 2, laatste alinea, van Verordening 259/68;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende :

1. **Verklaart verzoekster in haar verzoek niet ontvankelijk, zijnde het zonder voorwerp geraakt;**

2. **Veroordeelt de Commissie van de Europese Gemeenschappen in de kosten van het geding;**

3. **Wijst af het meer of anders gevorderde.**

Aldus gewezen te Luxemburg op dertig oktober negentienhonderdnegenenzestig.

Monaco Donner Mertens de Wilmars

Uitgesproken ter openbare terechtzitting op dertig oktober negentienhonderdnegenenzestig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President van de Eerste Kamer
R. Monaco

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER VAN 14 OKTOBER 1969 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Verzoekster in de onderhavige zaak is in 1953 in dienst getreden van de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Zij was daar aanvankelijk als secretaresse en — na aan een vergelijkend onderzoek te hebben deelgenomen — sedert 1 november 1957 als vertaalster werkzaam. Op haar verzoek werd vastgesteld, dat haar thans 84 jaar oude moeder — die bij haar

1 — Vertaald uit het Duits.